

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 708/2020
27.08.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ул., ББ из ..., ул. ... број ..., ВВ из ..., ул. ... број, ГГ из ..., ул. ... број ..., ДД из ..., ул. ... број и ЂЂ из ..., ул. ... број ..., чији су пуномоћници Милан Петровић, Тања Савић и Аца Савовић, адвокати у ..., против туженог АД „Железнице Србије“ Београд, Немањина 6, ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2690/19 од 31.10.2019. године, у седници већа одржаној 27. августа 2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

Ревизија тужилаца се **УСВАЈА**, пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2690/19 од 31.10.2019. године **УКИДА** и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Апелациони суд у Београду је донео пресуду Гж1 2690/19 дана 31.10.2019. године којом је одлучујући о жалби тужене АД „Железнице Србије“ Београд преиначио пресуду Основног суда у Вршцу П1 48/19 од 25.06.2019. године у првом, другом, трећем, четвртном, петом, шестом, седмом, осмом, деветом, десетом, једанаестом, дванаестом и тринаестом ставу изреке тако што је одбио тужбене захтеве тужилаца: АА из ... да се обавезе тужени АД „Железнице Србије“ Београд да овом тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати укупан износ од 171.511,07 динара, и то појединачне износе по месецима, са законским затезним каматама, и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године укупан износ од 63.099,08 динара, и то појединачне износе по месецима са законском затезном каматом, како је наведено у првом ставу у првој и другој алинеји изреке; ГГ да се обавезе тужени да тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати укупан износ од 156.029,70 динара и то појединачне месечне износе са законским затезним каматама и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године укупан износ од 63.099,08 динара и то појединачне месечне износе са законским затезним каматама, како је наведено у првом ставу, трећа и четврта алинеја изреке; ДД да се обавезе тужени да том тужиоцу на име неплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати укупан износ од 173.235,92 динара са законским затезним каматама и на име регреса за

коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године укупан износ од 63.099,08 динара и то појединачне месечне износе са законским затезним каматама, како је наведено у петој и шестој алинеји првог става изреке; ЂЂ да се обавезе тужени да том тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати укупан износ од 170.254,54 динара и то појединачне месечне износе са законским затезним каматама и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати укупан износ од 63.099,08 динара са законским затезним каматама, како је наведено у седмој и осмој алинеји првог става изреке; ВВ да се обавезе тужени да том тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати укупан износ од 143.518,11 динара са законским затезним каматама на појединачне износе и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године укупан износ од 63.099,08 динара са законским затезним каматама на појединачне месечне износе, како је наведено у деветој и десетој алинеји првог става изреке; ББ да се обавезе тужени да том тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати укупан износ од 183.320,87 динара са законским затезним каматама на појединачне месечне износе и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године укупан износ од 63.099,08 динара са законским затезним каматама на појединачне месечне износе, како је то наведено у једанаестој и дванаестој алинеји првог става изреке; и одбио захтев тужилаца да се обавезе тужени да тужиоцима солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 263.832,50 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, и одбио је захтев туженог за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног парничног поступка, као неоснован.

Против наведене другостепене пресуде тужиоци су изјавили дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побијају због погрешне примене материјалног права. Тужиоци се позивају на разлоге за изузетну дозвољеност ревизије, по одредби члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао изјављену ревизију по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... и 18/2020 – у даљем тексту ЗПП) и нашао да је ревизија тужилаца основана, зато што је другостепена пресуда заснована на непотпуно утврђеном чињеничном стању, што је последица погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању како је изложено у другостепеној пресуди, утврђено је да су тужиоци били запослени на неодређено време у Железници Србије АД Београд, тужилац АА од 04.02.2003. године, до 01.09.2015. године, тужилац ББ од 05.02.2003. године, тужилац ВВ од 03.02.2003. године, тужилац ГГ од 13.09.2010. године, тужилац ДД од 13.09.2010. године, тужилац ЂЂ од 05.02.2003. године. Тужени је запосленима исплаћивао накнаду за исхрану у току рада и регрес у номиналном износу закључно са фебруаром 2002. године. Првостепени суд је на основу налаза и мишљења вештака утврдио износе неплаћене накнаде тужиоцима за исхрану и за регрес за утужени период, према висини последње утврђеног номиналног износа накнаде за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора који је тужени дефинисао Колективним уговором („Службени гласник РС“ бр. 37/95, 11/96, 54/97, 60/97, 33/98, 42/99 и 7/2000) првостепени суд је усвојио тужбене захтеве налазећи да тужени у току

поступка није доставио одлуку о висини регреса и накнаде за исхрану у току рада из чега је закључио да тужени такву одлуку није ни донео, коју могућност је имао по одредбама закона од 01.01.2006. године.

У разлозима првостепене пресуде наведено је да тужени није доставио структуру вредности једног радног сата, тако да није било могуће утврдити да ли су вредност једног радног сата укључене накнаде за исхрану у току рада и вредности 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, нити да ли су запосленима са различитим коефицијентом исплаћивани исти износи накнаде за исхрану у току рада и вредности 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора. Због тога првостепени суд не прихвата да су запосленима, па и тужиоцима, предметни трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да тужени није могао да се изјасни о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и топли оброк исказао у платној листи запослених, па и тужилаца, како је то предвиђено Законом о раду.

Према одредби члана 55. Колективног уговора туженог („Службени гласник РС“ бр. 75/14 ... 4/15), основна зарада запосленог утврђује се као производ вредности радног часа, коефицијента по основу утврђеном у Прилогу 1. Колективног уговора и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа. Одредбом члана 57. став 1. истог Колективног уговора одређено је да је у вредности једног радног часа укључена и месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. На основу таквог нормативног решења другостепени суд, супротно првостепеном суду, налази да произилази да је тужени за утужени период у складу са општим актом код послодавца тужиоцима кроз вредност радног часа за обрачун зараде обрачунавао и исплаћивао и накнаду за исхрану и за регрес за коришћење годишњег одмора, а да пропуст послодавца да у обрачуну зараде искаже податке по овим основима не води закључку да износи по основу накнаде трошкова за исхрану и за регрес тужиоцима нису исплаћени.

Из оваквих разлога другостепене одлуке произилази да је одлука о тужбеном захтеву донета без расправљене и поуздано утврђене чињенице да ли је, или није, тужени тужиоцима исплатио месечне износе накнаде за исхрану у току рада и 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора. Кад та чињеница није расправљена не може се применити материјално право и донети правилна одлука о тужбеним захтевима.

Одредбама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014) предвиђено је у члану 118. право запосленог на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, између осталих и за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Висина трошкова за исхрану мора бити изражена у новцу и мора бити исказана у обрачунској листи за све запослене. Када конкретизација наведених права запослених није извршена, тако да се из вредности радног часа на основу кога се утврђује зарада запосленог не може утврдити који износ представља припадајућу накнаду трошкова исхране и регреса, и када није расправљено да ли је у обрачуну зараде послодавац, тужени исплатио запосленим тужиоцима и накнаду трошкова за исхрану и за регрес и у ком износу, тада се не може закључити да је тужени обрачунавао и исплаћивао накнаду за исхрану и за регрес тужиоцима у складу са општим актом послодавца и наведеним одредбама Закона о раду.

Посебно, погрешна је примена материјалног права од стране другостепеног суда када закључује да запослени не може с успехом потраживати новчану накнаду по предметним основима када нема одговарајућег општег акта, у смислу конкретне регулативе колективним уговором или посебном одлуком којом послодавац утврђује висину накнаде, јер тада запосленом висина припадајућег права на накнаду трошкова предвиђеног законом, може бити утврђена према одговарајућем параметру, па и оном садржаном у ранијем колективном уговору.

Како је због погрешне примене права другостепена пресуда заснована на непотпуно утврђеном чињеничном стању, јер другостепени суд не прихвата утврђење првостепеног суда, о исплати тужиоцима накнаде трошкова за исхрану и за регрес у предметном периоду, другостепена одлука је укинута и предмет је враћен том суду на поновно суђење, с обзиром да нема услова за преиначење побијане пресуде, на основу одредбе члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном суђењу биће донета одлука о трошковима целог поступка, сходно одредби члана 165. став 3. ЗПП.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић